

บทที่ 8

ข้อเสนอแนะและแนวทางการสร้างความเข้าใจการปกครองรูปแบบ อบต.

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการสร้างความเข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต.ของชุมชน ปาเกอญอตำบลห้วยปูลิง” พบจุดอ่อนในโครงสร้างการทำงานรูปแบบ อบต.มากมาย จนถึงระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ แต่ในที่นี้จะขอเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อเป็นข้อคิดหรือแก้ไขข้อบกพร่องที่พบ ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้มากขึ้น โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล ศูนย์ประสานงานราชการส่วนท้องถิ่น ควรมีภาระกิจสนับสนุนดังนี้
 - 1.1 อบรมประชาชนในเรื่องของสิทธิ การตรวจสอบ อบต.และพนักงาน การมีส่วนร่วมในโครงการที่เกิดขึ้นทุกขั้นตอน จนกระทั่งระเบียบ กฎหมายของ อบต.และการคัดเลือกผู้นำชุมชน ซึ่งหมายถึง อบต.
 - 1.2 การให้กำลังใจแก่ประชาชนที่กล้าพูด กล้าทำ กล้าคิดในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม
2. การบริหารจัดการทุจริตและการหลีกเลี่ยงกฎหมายต่าง ๆ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรมีบทลงโทษ และกระทำการลงโทษอย่างจริงจัง ไม่ควรคอยให้การสนับสนุนในการกระทำผิดอันได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตน และช่องว่างการเป็นระบบเครือข่าย หรือถูกน้องในเรื่องของการกระทำผิด
3. การสร้างนักวิชาการที่ทำการศึกษาวิจัย อบต.และสามารถชี้แนะแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องจุดต่าง ๆ ของการปกครองรูปแบบ อบต.ออกมาให้สังคมได้เรียนรู้เพื่อการแก้ไขที่ถูกต้องได้
4. การเร่งให้เกิดการปฏิรูปและเปลี่ยนแปลงในการบริหารภาครัฐที่ไม่ทันสมัย หรือระบบที่ไม่เอื้อต่อระบบการปกครองแบบสังคมประชาธิปไตย
5. การสร้างความตระหนัก จิตสำนึกของข้าราชการให้ตระหนักถึงความเดือดร้อนของประชาชน การคืนอำนาจให้ประชาชนตามนโยบายการกระจายอำนาจตลอดจนการสร้างจิตสำนึก ในการเป็นข้าราชการที่ได้รับค่าเงินเดือนหรือค่าตอบแทนจากภาษีของประชาชน (ข้าราชการส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นตลอดจนสมาชิก อบต.ทั้งคณะกรรมการบริหารและสภา อบต.) โดยการพัฒนาแบบต่าง ๆ ของหน่วยงานให้โปร่งใส ซื่อตรงเป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการบริหารงานท้องถิ่น
6. ในภาคของประชาชนการมีส่วนร่วมและการตรวจสอบการทำงานของ อบต.กระทำดังนี้
 - 6.1 ด้วยการเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น
 - 6.2 ด้วยการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้บริหาร อบต.และสมาชิกสภา อบต.
 - 6.3 ด้วยการเรียกร้องขอทราบข้อมูลข่าวสารจากองค์กรปกครองท้องถิ่น

6.4 ด้วยการตรวจสอบแผนพัฒนาตำบลว่าตรงกับปัญหาความเดือดร้อน ความต้องการของประชาชนหรือไม่ และมีการใช้จ่ายเงิน ไปอย่างไรบ้าง

6.5 ด้วยการติดตามการดำเนินงานตามโครงการของท้องถิ่นว่าถูกต้องโปร่งใสและสุจริตหรือไม่

6.6 ด้วยการออกมาคัดค้านข้อบังคับมติขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่ทำให้ประชาชนเดือดร้อนอย่างสันติวิธี

-ควรศึกษาเรียนรู้ระบบการปกครองรูปแบบ อบต.และรูปแบบอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชน

-ควรมีจิตสำนึกในการคัดเลือกตัวแทนผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น โดยไม่คำนึงถึงระบบเครือญาติ ระบบเงินตรา มองถึงคุณธรรมความรู้ ความสามารถของผู้นำที่จะเข้ามาบริหารงานท้องถิ่น

-ควรเรียนรู้ถึงสิทธิหน้าที่ ตลอดจนการตรวจสอบและถอดถอนผู้บริหารที่ไม่ดี

7. การมีทีมพัฒนาการปกครองรูปแบบ อบต.ทีมงานที่มาจากภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน ในการที่จะประสานความเข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต.ให้ทุกฝ่ายหมายถึงประชาชน องค์กรบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งอาจทำหน้าที่รวมถึงการตรวจสอบการทำงาน การคอยช่วยเหลือด้านการบริหารจัดการ ฯลฯ

8. การมีหรือให้เกิดแบบอย่างที่ดีในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อาทิเช่น

8.1 หลักนิคธรรม มีแนวทาง/กิจกรรมที่เป็นแบบอย่าง ดังนี้

- 1) การออกกฎหมายใหม่เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม
- 2) ปรับปรุงกฎหมาย คำสั่ง ฯลฯ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมแก่ประชาชน
- 3) ปรับปรุงขั้นตอนการให้บริการประชาชนที่เป็นธรรมภายใต้กฎหมาย
- 4) จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายแก่ประชาชน
- 5) จัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการใช้กฎหมายให้เป็นธรรม
- 6) ช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่ประชาชน เช่น ให้คำปรึกษา ตอบข้อหารือ ฯลฯ

8.2 หลักคุณธรรม มีแนวทาง/กิจกรรมที่เป็นแบบอย่าง ดังนี้

- 1) จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในองค์กรเพื่อสร้างจิตสำนึกและอุดมการณ์ในคุณธรรม
- 2) การกำหนดจรรยาบรรณให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติ

- 3) จัดโครงการเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานดีเด่นเพื่อเป็นแบบอย่าง
- 4) การสร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่ประชาชนทางสื่อต่าง ๆ เช่น แผ่นป้าย แผ่นพับ วิทยุกระจายเสียง วารสาร อินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์
- 5) สนับสนุนการจัดตั้งชมรมผู้ปฏิบัติธรรม
- 6) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น

8.3 หลักความโปร่งใส มีแนวทาง/กิจกรรมที่เป็นแบบอย่าง ดังนี้

- 1) ใช้สื่อประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายได้ทราบข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน
- 2) จัดตั้งหน่วยงานประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่
- 3) จัดสถานที่อำนวยความสะดวกในการค้นหาข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน
- 4) จัดทำคู่มือการดำเนินงานประสานงาน
- 5) การจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน
- 6) กำหนดมาตรการสร้างความโปร่งใสในการประกวดราคา การป้องกัน การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง
- 7) ปรับปรุงการปฏิบัติงานการเงิน งบประมาณและบัญชีให้มีประสิทธิภาพ
- 8) จัดโครงการท้องถิ่นใสสะอาดโดยกระบวนการประชาคม

8.4 หลักความมีส่วนร่วม มีแนวทาง/กิจกรรมที่เป็นแบบอย่าง ดังนี้

- 1) การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมภายใต้แนวความคิดที่ว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเล็กประชาชนใหญ่” เช่น ในการประชุมสภาท้องถิ่น การกำหนดวิสัยทัศน์ การจัดทำ ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น
- 2) การพัฒนาแบบองค์รวมให้ทุกฝ่ายร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ
- 3) จัดโครงการเวทีสัมพันธ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะและการบริหารงาน
- 4) เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

8.5 หลักความรับผิดชอบ มีแนวทาง/กิจกรรมที่เป็นแบบอย่าง ดังนี้

- 1) การจัดระบบกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน
- 2) ส่งเสริมการคุ้มครองผู้บริโภค
- 3) ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่ ฯลฯ

4) สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียน

5) สนับสนุนด้านกีฬา เช่น สนามกีฬาชุมชน ลานกีฬาด้านอาชีพติด ฯลฯ

6) สนับสนุนการจัดค่ายต่าง ๆ เช่น ค่ายเยาวชนรักษ์สิ่งแวดล้อม

8.6 หลักความคุ้มค่า แนวทาง/กิจกรรมที่เป็นแบบอย่าง ดังนี้

1) การลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สั้นแต่มีคุณภาพ

2) กำหนดมาตรการประหยัดทรัพยากรในองค์กร

3) การปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น

ฯลฯ

ภาคผนวก
ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร
องค์การบริหารส่วนตำบล
พ.ศ. 2542

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2542”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจตีความหรือวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ในกรณีมีเหตุอันสมควรให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามความในระเบียบนี้ และผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจการยกเว้น หรือผ่อนผันการปฏิบัติตามความในระเบียบนี้ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอได้ แต่การยกเว้นหรือผ่อนผันต้องแสดงเหตุผลและความจำเป็นไว้ด้วย

ข้อ 5 การประชุมคณะกรรมการบริหารต้องมีกรรมการบริหารเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการบริหารที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุมและให้ประธานกรรมการบริหารเป็นประธานของที่ประชุม

กรรมการบริหารผู้ใดที่มาลงชื่อไว้แล้ว แต่มิได้เข้านั่งประชุมในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การส่วนตำบลมิให้นับเป็นองค์ประชุมสำหรับกรรมการบริหารผู้นั้น

การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 6 ให้ประธานกรรมการบริหารเป็นผู้นัดเรียกประชุมกรรมการบริหาร

ข้อ 7 ห้ามมิให้กรรมการบริหารมอบอำนาจให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนตนในที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร

ข้อ 8 ในการประชุมคณะกรรมการบริหารให้ประธานกรรมการบริหาร มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินกิจการของที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร
- (2) เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร
- (3) บังคับบัญชาการประชุมคณะกรรมการบริหาร
- (4) รักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุม

ข้อ 9 ในการประชุมคณะกรรมการบริหาร ให้เลขานุการคณะกรรมการบริหารมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) นัดประชุมคณะกรรมการบริหาร
- (2) จัดทำระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการบริหาร
- (3) ชี้แจงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งหรือหนังสือสั่งการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อที่ประชุม
- (4) จัดทำรายงานการประชุมของคณะกรรมการบริหาร
- (5) ช่วยเหลือประธานกรรมการบริหารในการรักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุม
- (6) แจกมติให้ของคณะกรรมการบริหารไปยังผู้เกี่ยวข้อง
- (7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ประธานกรรมการบริหารมอบหมาย

ข้อ 10 ให้คณะกรรมการบริหารกำหนดวิธีปฏิบัติในที่ประชุมและดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารได้เท่าที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบนี้หรือกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

ให้ปิดประกาศมติหรือหรือผลการประชุมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ในที่เปิดเผยเพื่อให้ประชาชนทั่วไปรับทราบและสามารถตรวจสอบได้

ข้อ 11 หากประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นสมควรยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้เสนอเหตุผลต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอขอยกเว้นหรือผ่อนผันเพื่อขออนุมัติต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้แล้วแต่กรณี

ประกาศ ณ วันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2542

(นายชำนาญ สักดิ์เศรษฐ์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมวดที่ 4

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 30 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการดังนี้

(1) ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาดังนี้

(1)ภารกิจที่เป็นการดำเนินการซ้ำซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(2)ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกระทบถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(3)ภารกิจที่เป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ให้ดำเนินการให้เสร็จภายในสี่ปี

(2) กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน โดยในระยะแรกอาจกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แตกต่างกันได้โดยให้เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งซึ่งต้องพิจารณาจากรายได้และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำนวนประชากร ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลาสิบปี

(3) กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

(4) กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2549 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบ และในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ.2549 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า ทั้งนี้ โดยการเพิ่มสัดส่วนตามระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การพัฒนา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการสาธารณะได้ด้วยตนเอง และโดยการจัดสรรสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย

(5) การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

มาตรา 31 ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้ามีกฎหมายใดบัญญัติไว้ในลักษณะที่เป็นผลทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่อาจดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ได้ด้วยตนเอง หรือมีลักษณะเป็นการเข้าซ้อนกับการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน และคณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรให้มีการแก้ไขกฎหมายนั้น ให้คณะกรรมการรายงานต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการให้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

มาตรา 32 ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1) กำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบจะต้องกระทำ โดยในกรณีใดเป็นอำนาจและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของรัฐหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน ให้กำหนดแนวทางวิธีปฏิบัติเพื่อประสานการดำเนินการให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนร่วม

(2) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรให้เพียงพอแก่การดำเนินการตามและหน้าที่ที่กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐในการให้บริการสาธารณะเป็นส่วนร่วมด้วย

(3) รายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอให้แก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) จัดระบบการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดนโยบายและมาตรการการกระจายบุคลากรจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคไปสู่ส่วนท้องถิ่น โดยการสร้างระบบถ่ายเทกำลังคนสู่ท้องถิ่น และสร้างระบบความก้าวหน้าสายอาชีพที่เหมาะสม

หมวด 2

การประชุม

ข้อ 13 การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอยู่ 2 ประเภท

(1) การประชุมสามัญ

(2) การประชุมวิสามัญ

ข้อ 14 การกำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปี ให้ประธานองค์การบริหารส่วนตำบลนำปรึกษาในที่ประชุมสามัญสมัยแรกว่าควรมีสองสมัยหรือหลายสมัย และควรจะเริ่มแต่เมื่อใดในปีนั้น กับให้กำหนดวันเริ่มสมัยประชุมสามัญสมัยแรกของปีต่อไป

การกำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปีตามความในวรรคก่อนอย่างน้อยจะต้องกำหนดในเดือนกุมภาพันธ์สมัยหนึ่งและในเดือนสิงหาคมสมัยหนึ่งโดยให้ทำเป็นประกาศขององค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ 15 การกำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปีเพื่อพิจารณาร่างข้อบังคับงบประมาณให้กำหนดในเดือนสิงหาคม และควรดำเนินการประชุมให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาห้าสิบวัน

ข้อ 16 การเรียกประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความในข้อ ๑๓ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแจ้งล่วงหน้าให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบเป็นหนังสือและให้ปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผยหรือที่สำนักงานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก่อนวันกำหนดเปิดสมัยประชุมไม่น้อยกว่าสามวันเว้นแต่การประชุมอันรีบด่วนจะแจ้งกำหนดเปิดสมัยประชุมและปิดประกาศเร็วกว่านั้นก็ได้ แต่มีให้น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลาเปิดสมัยประชุม

ข้อ 17 การนัดประชุมในระหว่างสมัยประชุมนั้นให้ทำเป็นหนังสือหรือจะบอกนัดในที่ประชุม แต่ถ้าบอกนัดในที่ประชุมให้ส่งหนังสือนัดประชุมไปยังผู้ที่มิได้มาประชุมในเวลานั้นให้ทราบล่วงหน้าด้วย

โดยปกติให้นัดประชุมล่วงหน้าไม่ต่ำกว่าสามวัน แต่ถ้าเป็นการประชุมอันรีบด่วนหรืออยู่ในระหว่างสมัยประชุมจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้

ข้อ 18 การนัดประชุมให้ส่งระเบียบวาระการประชุมไปด้วย เว้นแต่การประชุมอันรีบด่วนจะแจ้งวาระการประชุมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบในขณะที่เปิดประชุมก็ได้

ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประชาสัมพันธ์กำหนดวันนัดประชุม เวลาสถานที่ประชุม เรื่องที่จะนำเข้าสู่ที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนทราบและเข้าฟังการประชุมด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับประชาชนเข้าฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนด

(ความเดิมในข้อ 18 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยข้อ ๔ ของข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล(ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2541)

ข้อ 19 เมื่อถึงกำหนดเวลานัดประชุมแล้ว ให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตรวจสอบรายชื่อสมาชิกผู้มาประชุมว่าครบองค์ประชุมหรือไม่ เมื่อมีผู้มาประชุมครบองค์ประชุมให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้สัญญาณเรียกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าห้องประชุม

เมื่อได้มีสัญญาณให้เข้าประชุมแล้ว ให้สมาชิกรีบเข้านั่งตามที่ซึ่งได้จัดไว้ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตรวจสอบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้าประชุมครบองค์ประชุมหรือไม่ ถ้าหากไม่ครบองค์ประชุมและพ้นกำหนดเวลานัดประชุมแล้วหนึ่งชั่วโมงก็ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตั้งเลื่อนการประชุมไป

การนัดเลื่อนการประชุมนั้นให้นำความในข้อ 16 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดที่มาลงชื่อไว้แล้ว แต่มิได้เข้านั่งประชุมในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มิให้นับเป็นองค์ประชุมสำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้นั้น

ข้อ 20 การประชุมต้องมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม

การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ 21 เมื่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาครบองค์ประชุมแล้วแต่ประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาประชุม เลือกกันเองเป็นประธานชั่วคราวในการประชุมคราวนั้น

ถ้าประธานหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามาในที่ประชุม ก็ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชั่วคราวพ้นหน้าที่ และให้ประธานหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประธานที่ประชุมต่อไป

ข้อ 22 เมื่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีเรื่องที่ต้องแจ้งให้ที่ประชุมทราบก่อนเริ่มปรึกษาตามระเบียบวาระ ก็ให้แจ้งตามที่ประชุมได้

ข้อ 23 การจัดระเบียบวาระประชุมนั้น โดยปกติให้จัดลำดับการพิจารณาข้อปรึกษาในอันดับก่อนหลังดังต่อไปนี้

- (1) รับรองรายงานการประชุม
- (2) เรื่องด่วน
- (3) ญัตติร่างข้อบังคับที่ค้างพิจารณา
- (4) ญัตติร่างข้อบังคับที่เสนอใหม่
- (5) ญัตติอื่น ๆ

ข้อ 24 โดยปกติให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ เว้นแต่ที่ประชุมจะได้ตกลงเป็นอย่างอื่นในคราวประชุมนั้น

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะสั่งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระการประชุมมิได้ เว้นแต่ในกรณีเห็นว่าที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเกิดการอลเวงจนไม่สามารถรักษาระเบียบข้อบังคับการประชุมไว้ได้

ข้อ 25 ภายใต้อำนาจข้อ 24 ถ้าประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสั่งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระ และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรวมกันไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาประชุมขอร้องให้เปิดประชุมต่อไป ก็ให้ดำเนินการประชุมต่อไปโดยให้รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประธานในที่ประชุม

ถ้ารองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกกันเองเป็นประธานในการประชุมคราวนั้น ทั้งนี้ให้นำความในข้อ 21 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การประชุมต่อไปในข้อนี้ต้องมีสมาชิกครบองค์ประชุม

ข้อ 26 ถ้าประธานองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าได้ประชุมกันมาเป็นเวลานานสมควรหยุดพักชั่วคราว จะสั่งให้หยุดพักการประชุมเสียชั่วคราวก็ได้

ข้อ 27 เมื่อประธานสภาหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรวมกันไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาประชุมร้องขอให้มีการประชุมลับก็ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสั่งผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลออกจากห้องประชุม เว้นแต่เจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้อง

การร้องขอให้มีการประชุมลับตามความในข้อนี้ อาจทำเป็นหนังสือก็ได้แต่ไม่จำเป็นต้องบอกล่วงหน้า

ข้อ 28 การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับความประพฤติดของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความในมาตรา 47 ทรี (8) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542 หรือเรื่องการประชุมสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามความในหมวด 9 แห่งข้อบังคับนี้ให้ประชุมลับ เว้นแต่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ถูกกล่าวหาจะขอให้ประชุมเปิดเผย (ความเดิมในข้อ 28 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดย ข้อ 5 ของข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2543)

ข้อ 29 รายงานการประชุมทุกครั้ง ให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตรวจรายงานการประชุมแล้วเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลรับรองในคราวประชุมครั้งต่อไป โดยให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีโอกาสตรวจดูได้ก่อนเวลาประชุม ผู้ใดต้องการแก้ไขถ้อยคำต้องได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก่อน

ให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปิดประกาศรายงานการประชุมที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติรับรองแล้วในที่เปิดเผยให้ประชาชนทั่วไปทราบ เว้นแต่เรื่องที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าไม่ควรเปิดเผย

(ความเดิมในข้อ 29 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยข้อ 5 ของข้อบังคับการประชุมกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2541)

ข้อ 30 เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับรองรายงานการประชุมครั้งใดแล้ว ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อในรายงานนั้นไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชุดก่อนยังมีได้รับรอง ให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน และให้ถือว่าได้มีการตรวจและรับรองแล้วตามความในข้อ 29 และให้ส่งรายงานการประชุมให้นายอำเภอภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับรองรายงานการประชุมแล้ว

ข้อ 31 รายงานการประชุมลับจะเปิดเผยได้เพียงใดหรือไม่ ให้เป็นไปตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

หมวด 3

ญัตติ

ข้อ 32 ญัตติมี 2 อย่าง คือ

- (1) ญัตติเกี่ยวกับกิจกรรมภายในวงงานองค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) ญัตติร่างข้อบังคับตำบล

ข้อ 33 ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และมีสมาชิกรับรองหนึ่งคน เว้นแต่ข้อบังคับนี้จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ญัตติต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าและไม่ต้องทำเป็นหนังสือ

- (1) ขอให้รับรองรายงานการประชุม
- (2) ขอให้ปรึกษาเป็นการด่วน หรือญัตติในเวลาที่มีการปรึกษารวดเร็ว
- (3) ขอแปรญัตติที่มีใช้ร่างข้อบังคับงบประมาณ
- (4) ขอให้ลงมติ
- (5) ขอให้แยกประเด็นพิจารณา หรือแยกประเด็นลงมติ
- (6) ขอให้ปิดอภิปราย

ข้อ 92 ในการประชุมคณะกรรมการ ผู้มีสิทธิเข้าฟังการประชุมได้จะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมซึ่งได้รับอนุญาตจากประธานกรรมการเท่านั้น

ผู้มีสิทธิเข้าไปนั่งฟังการประชุมของคณะกรรมการดังกล่าวนี้ มีสิทธิที่จะแสดงความเห็นได้ในเมื่อคณะกรรมการร้องขอ

ข้อ 93 ผู้เสนอญัตติมีสิทธิไปชี้แจงแสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการได้ตลอดเรื่องส่วนผู้แปรญัตตินั้นมีสิทธิไปชี้แจงได้เฉพาะที่ได้แปรญัตติไว้

ข้อ 94 คณะกรรมการจะกำหนดนัดประชุมเมื่อใด ให้แจ้งให้สมาชิกผู้เสนอและผู้แปรญัตติทราบล่วงหน้า

เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการตามกำหนดที่นัดหมาย ถ้าผู้แปรญัตติไม่มาชี้แจงตามนัดเป็นเวลาเกินกว่าสามสิบนาทีนับแต่เวลาที่คณะกรรมการได้เริ่มประชุมในวันนั้นให้ถือว่าคำแปรญัตตินั้นผู้เสนอได้ถอนแล้ว

ข้อ 95 ถ้าสมาชิกผู้แปรญัตติได้ชี้แจงแสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการ ห้ามมิให้ผู้แปรญัตติอภิปรายในคำแปรญัตตินั้นในสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

หมวด 9

การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อยในสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ 96 ที่ประชุมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลย่อมเป็นที่เคารพผู้เข้าไปในที่ประชุมจะต้องแต่งกายให้เรียบร้อยตามแบบนิยม มีสัมมาคารวะ และอยู่ในที่ซึ่งจัดไว้

ในขณะที่กำลังประชุมห้ามมิให้บุคคลภายนอกเข้าไปในที่ซึ่งจัดไว้สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการ

ข้อ 97 ในขณะที่กำลังประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ถ้าผู้ใดละเมิดระเบียบการประชุม หรือก่อความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมขึ้น ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจตักเตือนห้ามปรามให้ถอนคำหรือบังคับให้กล่าวคำขอมา หรือห้ามมิให้พูดต่อไป หรือจะสั่งให้ผู้ละเมิดออกไปเสียจากที่ประชุมก็ได้

ข้อ 98 ถ้าเกิดมีการส่งเสียงเอ็ดอึงขึ้นในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจนประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าไม่สามารถจะรักษาระเบียบการประชุมให้เป็นที่เรียบร้อยได้ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจที่จะงดการประชุมไว้ชั่วคราว หรือจะสั่งเลิกประชุมสำหรับวันนั้นก็ได้

ข้อ 99 ในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

- (1) ใช้ถ้อยคำหรือแสดงกิริยาอันพึงรังเกียจ
- (2) กล่าวคำหยาบคายหรือเสียดสี ใส่ร้าย ต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือต่อบุคคลอื่น
- (3) ก่อความสงบเรียบร้อย หรือกระทำการให้เสื่อมเสียเกียรติของในที่ประชุมหรือจงใจกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุรบกวนกิจการของในที่ประชุม
- (4) ขัดคำสั่งอันชอบของประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ 100 เมื่อมีปัญหาได้เถียงเกี่ยวกับข้อบังคับการประชุม ซึ่งมีได้กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมนี้ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้วินิจฉัยและใช้บังคับไปพลางก่อนแล้วให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนำข้อโต้เถียงที่เกิดขึ้นรายงานต่อนายอำเภอ

ข้อ 101 การเสนอญัตติใด ๆ ที่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ รวมทั้งญัตติ ร่างข้อบังคับตำบล การตั้งกระทู้ถาม การแปรญัตติ ให้อนุโลมใช้ตามแบบท้ายข้อบังคับนี้

ข้อ 102 เมื่อมีปัญหาได้เถียงเกี่ยวกับข้อบังคับการประชุม ซึ่งมีได้กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมนี้ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้วินิจฉัยและใช้บังคับไปพลางก่อนแล้วให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ใช้บังคับไว้เฉพาะการประชุมคราวนั้น

ในกรณีที่นายอำเภอวินิจฉัยต่างกับความเห็นของประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้นายอำเภอ
รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาวินิจฉัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประชุมครั้งต่อไป (ความในข้อ 102
ถูกเพิ่มเติมโดยข้อ 10 ของข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542)

ประกาศ ณ วันที่ 2 มีนาคม 2538

รัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของประชาชน

ความหมายของสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและหน้าที่

สิทธิมนุษยชน คือ บรรดาสิทธิและเสรีภาพที่มนุษย์แต่ละคนพึงจะมีในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์นั้น คือเป็นอำนาจตามกฎหมายในอันที่จะกระทำการต่าง ๆ โดยปราศจากการรบกวนขัดขวางของรัฐนั้นเอง รัฐธรรมนูญมักจะบัญญัติรับรองเสรีภาพเสียเป็นส่วนใหญ่ เช่น สิทธิในร่างกาย ในชีวิต และสิทธิทางการเมือง เช่น สิทธิการรับสมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น

คำว่า “สิทธิ” คือ อำนาจหน้าที่กฎหมายรับรองให้แก่บุคคลในอันที่จะกระทำการเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือบุคคลอื่น ส่วน “เสรีภาพ” นั้น ได้แก่ ภาวะของมนุษย์ที่ไม่อยู่ภายใต้การครอบงำของผู้อื่น ภาวะที่ปราศจากถูกหน่วงเหนี่ยวขัดขวาง เสรีภาพคือ อำนาจของบุคคลในอันที่จะกำหนดตนเองโดยอำนาจนี้บุคคลย่อมเลือกวิถีชีวิตของตนได้โดยตนเอง เสรีภาพจึงเป็นอำนาจที่บุคคลมีอยู่เหนือตนเอง เสรีภาพจึงแตกต่างกับสิทธิ สิทธิเป็นอำนาจของบุคคลในอันที่จะเรียกร้องให้บุคคลอื่นอีกคนหนึ่งหรือหลายคน กระทำการหรือละเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงให้เกิดประโยชน์แก่ตน เสรีภาพเป็นอำนาจของบุคคลในอันที่จะทำในสิ่งที่ตนประสงค์จะกระทำและที่จะไม่กระทำในสิ่งที่ตนไม่ประสงค์จะกระทำและแม้การมีอำนาจดังกล่าวจะมีผลก่อให้เกิดหน้าที่ แก่ผู้อื่นหน้าที่นั้นก็เป็นเพียงหน้าที่ที่จะต้องละเว้นจากการกระทำใด ๆ

สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ให้แก่ราษฎรนั้นเป็นสิทธิ เสรีภาพที่ถือว่ามนุษย์แต่ละคนจำเป็นต้องมี และใช้เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพแห่งตนทั้งในทางกายภาพและในทางจิตใจ เป็นคุณค่าสูงสุดที่องค์การต่าง ๆ ต้องเคารพและให้ความคุ้มครอง

สิทธิของราษฎรที่จะได้รับการปฏิบัติจากรัฐอย่างเท่าเทียมกัน คือ หลักแห่งความเสมอภาคองค์กรต่าง ๆ ของรัฐรวมทั้งองค์การฝ่ายบริหารด้วย ต้องปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกัน

มวลมนุษย์เกิดมามีสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค เมื่อมีสิทธิก็ย่อมจะต้องมีหน้าที่ปฏิบัติตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ จะหลีกเลี่ยงเอาแต่สิทธิอย่างเดียวนั้นไม่ได้ เช่น บุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย มีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น

- การแสดงความคิดเห็น การแสดงออก เสรีภาพของสื่อ
- สิทธิการชุมชน
- การรวมกลุ่ม
- การเลือกตั้ง
- การตั้งพรรคการเมือง
- การมีส่วนร่วมทางการเมือง
- การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

สิทธิต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญ 2540

สิทธิในชีวิต-ร่างกาย

มาตรา 33 ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด
ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือน
เป็นผู้กระทำความผิดมิได้

มาตรา 35 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน

บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุขการเข้าไป
ในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการตรวจค้นเคหสถานจะกระทำมิได้ เว้นแต่
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา 241 ในคดีอาญาผู้ต้องหาหรือจำเลยย่อมมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีด้วย
ความรวดเร็ว คำนึงและเป็นธรรม

ในชั้นสอบสวนผู้ต้องหา มีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้
ผู้เสียหายหรือจำเลยในคดีอาญาย่อมมีสิทธิตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นสอบสวน
หรือเอกสารประกอบคำให้การของตน เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ทั้งนี้ตามที่กฎหมาย
บัญญัติ

ในคดีอาญาที่พนักงานอัยการมีคำสั่งเคาะคดีไม่ฟ้องแล้ว ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้มีส่วนได้เสีย
ย่อมมีสิทธิขอทราบสรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการ
สั่งคดี ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 242 ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหา
ทนายความให้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมหรือคุมขังไม่อาจหาทนายความได้ รัฐต้องให้
ความช่วยเหลือโดยจัดหาทนายความให้โดยเร็ว

ในคดีแพ่ง บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 238 ในคดีอาญาการค้นในที่รโหฐานจะกระทำมิได้เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือ
มีสาเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิชุมชน

มาตรา 44 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะ และเพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา 45 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์การเอกชน หรือหมู่คณะอื่น

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันมิให้มีการผูกขาดตัดตอนในทางเศรษฐกิจ

มาตรา 46 บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติและสิ่งแวดล้อมย่อมสมควรและยั่งยืน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 56 สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมทั้งกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษาและการได้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครองส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่อง ในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จะการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

*สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายตามวรรคหนึ่งและวรรคสองย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา 59 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อ มาตรา 43 และมาตรา 81 ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

มาตรา 290 เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจ หน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1)การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใน เขตพื้นที่

(2)การเข้าไปมีส่วนร่วมรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่ เฉพาะในกรณี ที่อาจมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

(3)การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผล กระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

สิทธิผู้ด้อยโอกาส

มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะ ต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ เอกชน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐย่อมได้รับความ ค้ำจุน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 52 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานและผู้ป่วยไร้มี สิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ตามที่กฎหมาย บัญญัติ

การบริการทางสาธารณสุขของรัฐต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องส่งเสริมให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วมด้วยเท่าที่จะกระทำได้

การป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตราย รัฐต้องจัดให้แก่ประชาชนโดยไม่คิดมูลค่าและทันต่อ เหตุการณ์ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 54 บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับ ความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อ มาตรา 43 และมาตรา 81 ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

มาตรา 290 เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจ หน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1)การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใน เขตพื้นที่

(2)การเข้าไปมีส่วนร่วมรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่ เฉพาะในกรณี ที่อาจมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

(3)การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผล กระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

สิทธิผู้ด้อยโอกาส

มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะ ต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ เอกชน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐย่อมได้รับความ คุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 52 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานและผู้ป่วยให้มี สิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ตามที่กฎหมาย บัญญัติ

การบริการทางสาธารณสุขของรัฐต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องส่งเสริมให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วมด้วยเท่าที่จะกระทำได้

การป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตราย รัฐต้องจัดให้แก่ประชาชนโดยไม่คิดมูลค่าและทันต่อ เหตุการณ์ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 54 บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับ ความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 55 บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิในการดำรงชีวิต

มาตรา 34 สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวย่อมได้รับความคุ้มครอง

การกล่าวหาหรือไขข่าวแพร่หลาย ซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชนอันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว จะกระทำได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

มาตรา 39 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน

การสั่งปิดโรงพิมพ์ สถานีวิทยุกระจายเสียง หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ เพื่อลดรอนเสรีภาพตามมาตรานี้ จะกระทำได้

การให้นำข่าวหรือบทความไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์ จะกระทำได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการสงครามหรือการรบ แต่ทั้งนี้จะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้นตามความในวรรคสอง

เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การให้เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นอุดหนุนหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชนรัฐจะกระทำได้

มาตรา 40 คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ให้มืองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนินการตามวรรคสองต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

มาตรา 49 การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ การได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ การผังเมือง การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การพัฒนาการเกษตรหรือการอุตสาหกรรม การปฏิรูปที่ดิน หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรมภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับความเสียหายในการเวนคืนนั้น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การกำหนดค่าทดแทนตามวรรคหนึ่ง ต้องกำหนดให้เป็นอย่างเป็นธรรมโดยคำนึงถึงราคาซื้อขายกันตามปกติ การได้มา สภาพและที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์และความเสียหายของผู้ถูกเวนคืน

กฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต่อระบุดตุประสงค์แห่งการเวนคืนและกำหนดระยะเวลาการเข้าใช้สอยอสังหาริมทรัพย์ไว้ให้ชัดเจน ถ้ามิได้ใช้เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว ต้องคืนให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท

การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาทตามวรรคสาม และการเรียกคืนค่าทดแทนที่ชดเชยไปให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 57 สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตามกฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา 58 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันถึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 60 บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 61 บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และได้รับผลการพิจารณาภายในเวลาอันสมควร ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 62 สิทธิขอบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล ให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 244 บุคคลซึ่งเป็นพยานในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง การปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 245 บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง การปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลใดได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิตหรือแก่ร่างกายหรือจิตใจเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่น โดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น และไม่มีโอกาสได้รับการบรรเทาความเสียหาย โดยทางอื่นบุคคลนั้นหรือทายาทย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 246 บุคคลใดตกเป็นจำเลยในคดีอาญาและถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดีหากปรากฏตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิด หรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด บุคคลนั้นย่อมมีสิทธิได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามสมควร ตลอดจนบรรดาสัทธิที่เสียไปเพราะการนั้นคืน ทั้งนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 247 บุคคลใดต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาอันถึงที่สุด บุคคลนั้นผู้มีส่วนได้เสีย หรือพนักงานอัยการ อาจร้องขอให้มีการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ และหากปรากฏตามคำพิพากษาของศาลที่รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ว่าบุคคลนั้นมีได้เป็นผู้กระทำความผิด บุคคลนั้นหรือทายาทย่อมมีสิทธิได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามสมควร ตลอดจนบรรดาสัทธิที่เสียไปเพราะผลแห่งคำพิพากษานั้นคืน ทั้งนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิผู้หญิง

มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่นย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

มาตรา 53 เด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัวมีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม

เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแล มีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 190 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก สตรี และคนชรา หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพหากสภาผู้แทนราษฎรมิได้พิจารณาโดยกรรมวิธีการเต็มสภา ให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด สิทธิเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา 41 พนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนที่ประกอบการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์ ย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็นภายใต้ข้อจำกัดตามรัฐธรรมนูญ โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือเจ้าของกิจการนั้น แต่ต้องไม่ขัดต่อจรรยาบรรณแห่งการประกอบวิชาชีพ

ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจในกิจการวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ ย่อมมีเสรีภาพเช่นเดียวกับพนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 42 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ

การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดข้องต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา 64 บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดในกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออก โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ

หน้าที่ของประชาชน

มาตรา 67 บุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย

มาตรา 68 บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

บุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งได้ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ

การแจ้งเหตุที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งและการอำนวยความสะดวกในการไปเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 69 บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รับราชการทหาร เสียภาษีอากร ช่วยเหลือราชการ รับการศึกษาอบรม พักพิทักษ์ ปกป้อง และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นและอนุรักษทรัพย์ากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา 26 การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา 29 การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

มาตรา 70 บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชน

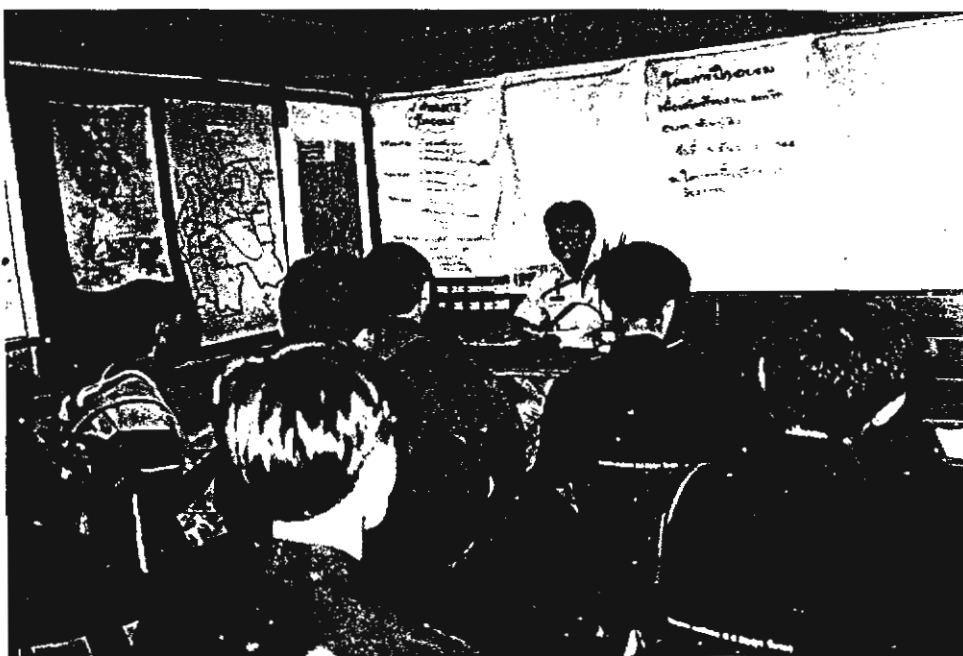
ในการปฏิบัติหน้าที่และการปฏิบัติการอื่นเกี่ยวข้องกับประชาชนบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งละเลยหรือไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง บุคคลผู้มีส่วนได้เสียย่อมมีสิทธิขอให้บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือผู้บังคับบัญชาของบุคคลดังกล่าวชี้แจงแสดงเหตุผลและขอให้ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติในวรรคหนึ่งหรือวรรคสองได้

ภาพการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพ อบต.

ผู้ตรวจการท้องถิ่นบรรยายกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน

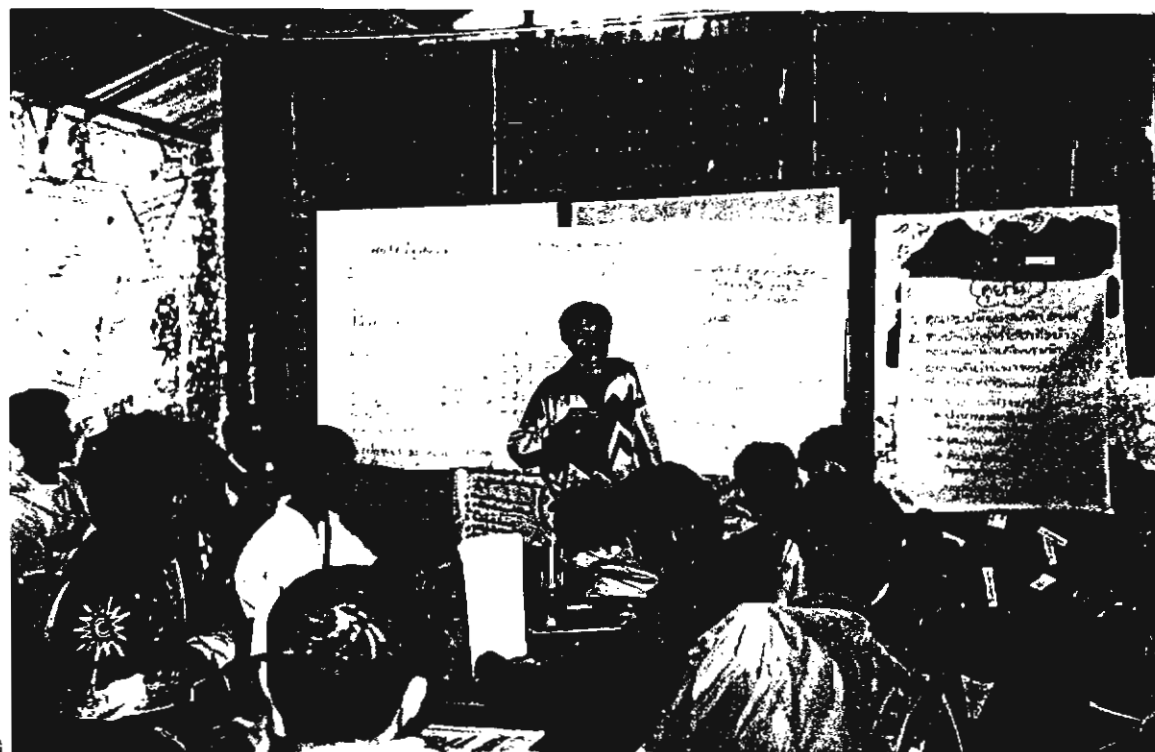

ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบท้องถิ่น บรรยายเรื่องอุปสรรคที่ผ่านมาในการทำงานของ อบต.

ระดมความคิดเรื่อง อบต.ในพื้นที่

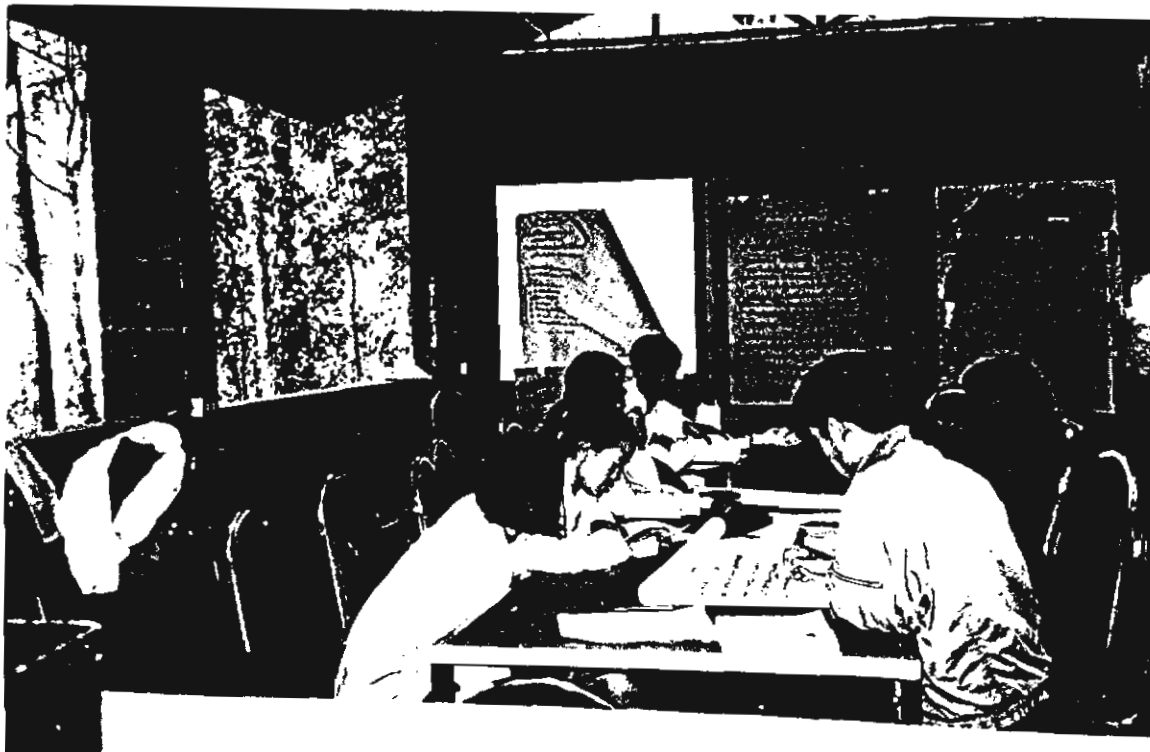

กลุ่มเยาวชนนำเสนอ

กลุ่มสมาชิก อบต.นำเสนอ

ระดมความคิด ปัญหา อุปสรรคในการทำงานของ อบต.

กลุ่มเยาวชน

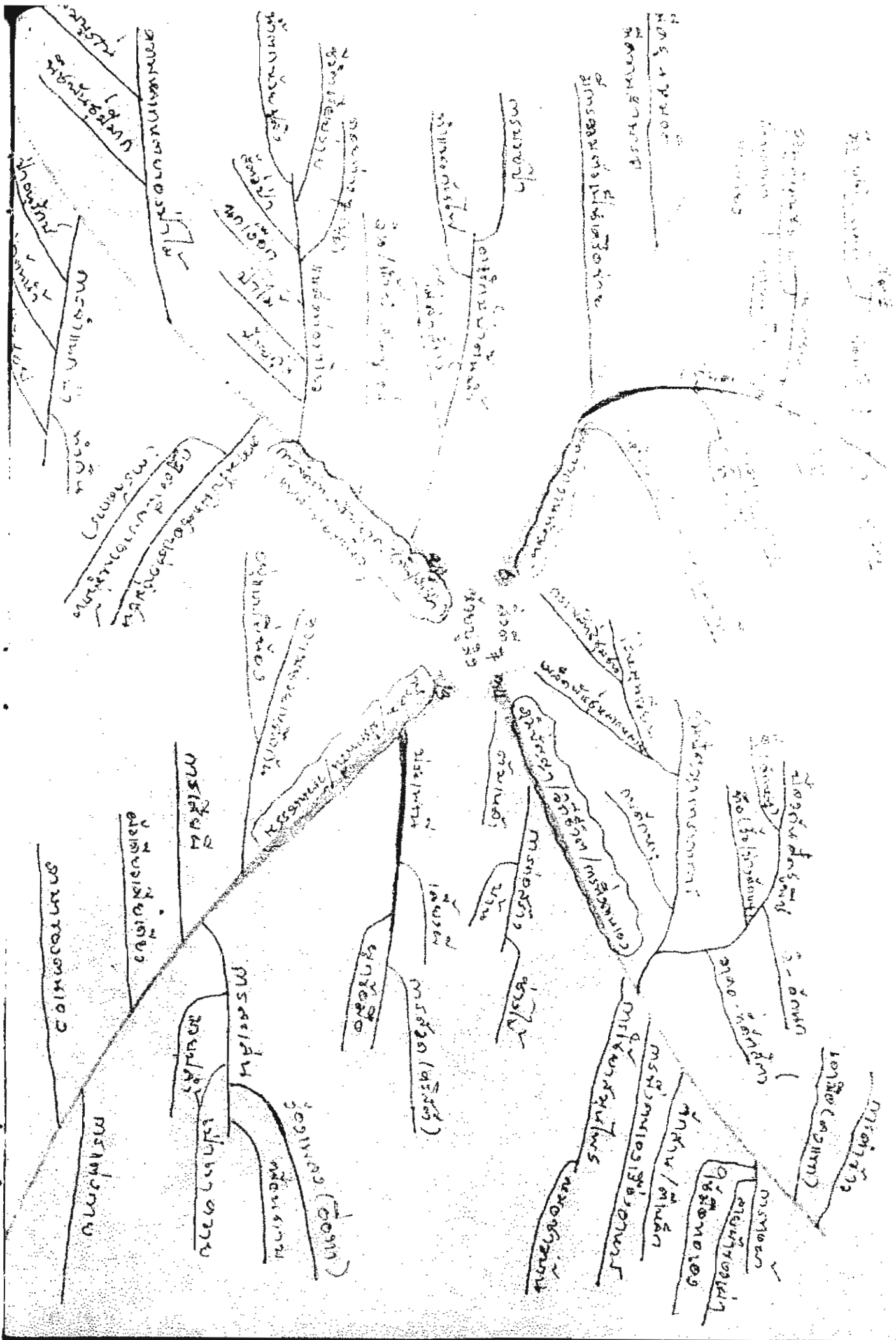
กลุ่มสมาชิก อบต.

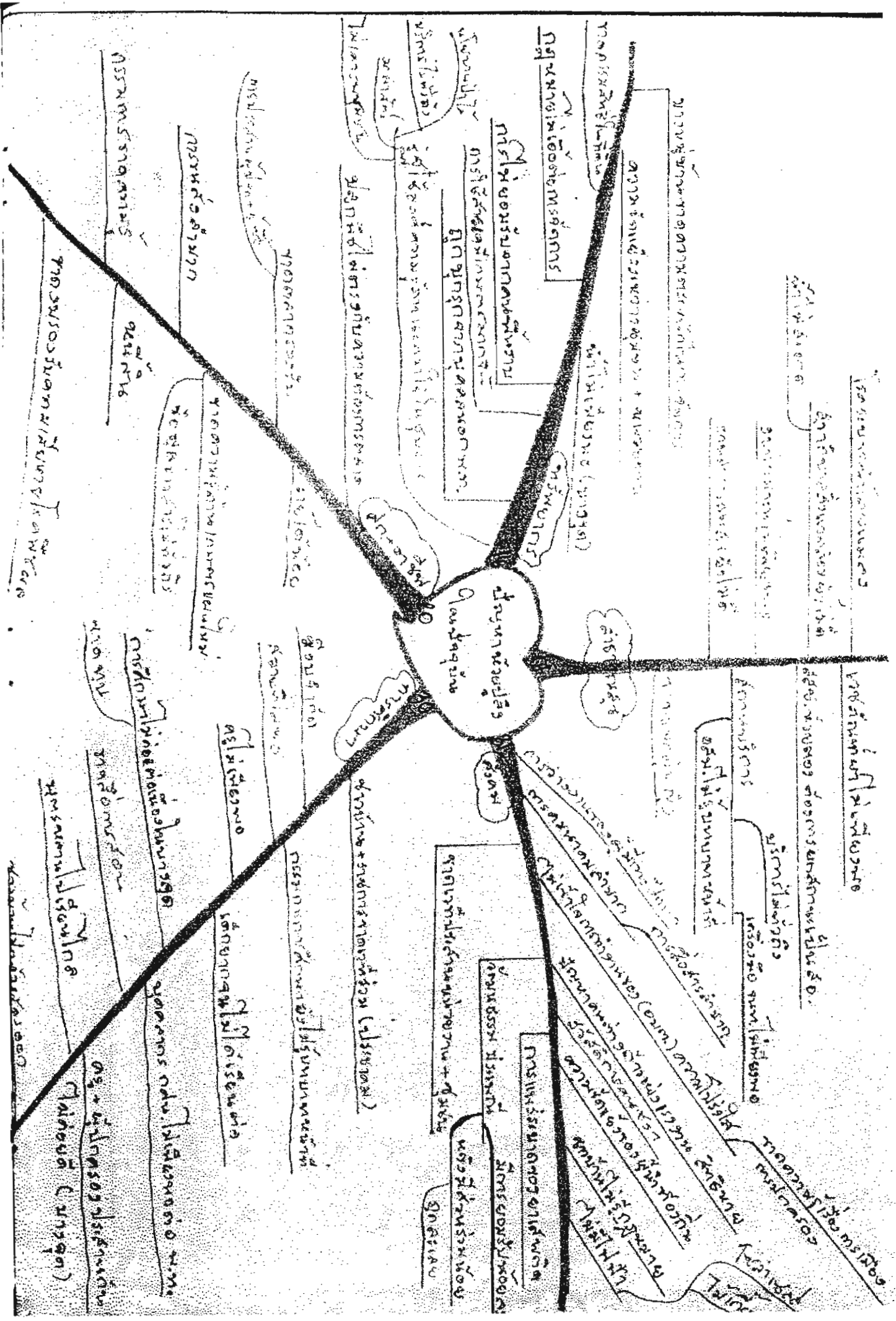
เวทีสรุปบทเรียนงานวิจัยช่วง 6 เดือนแรก

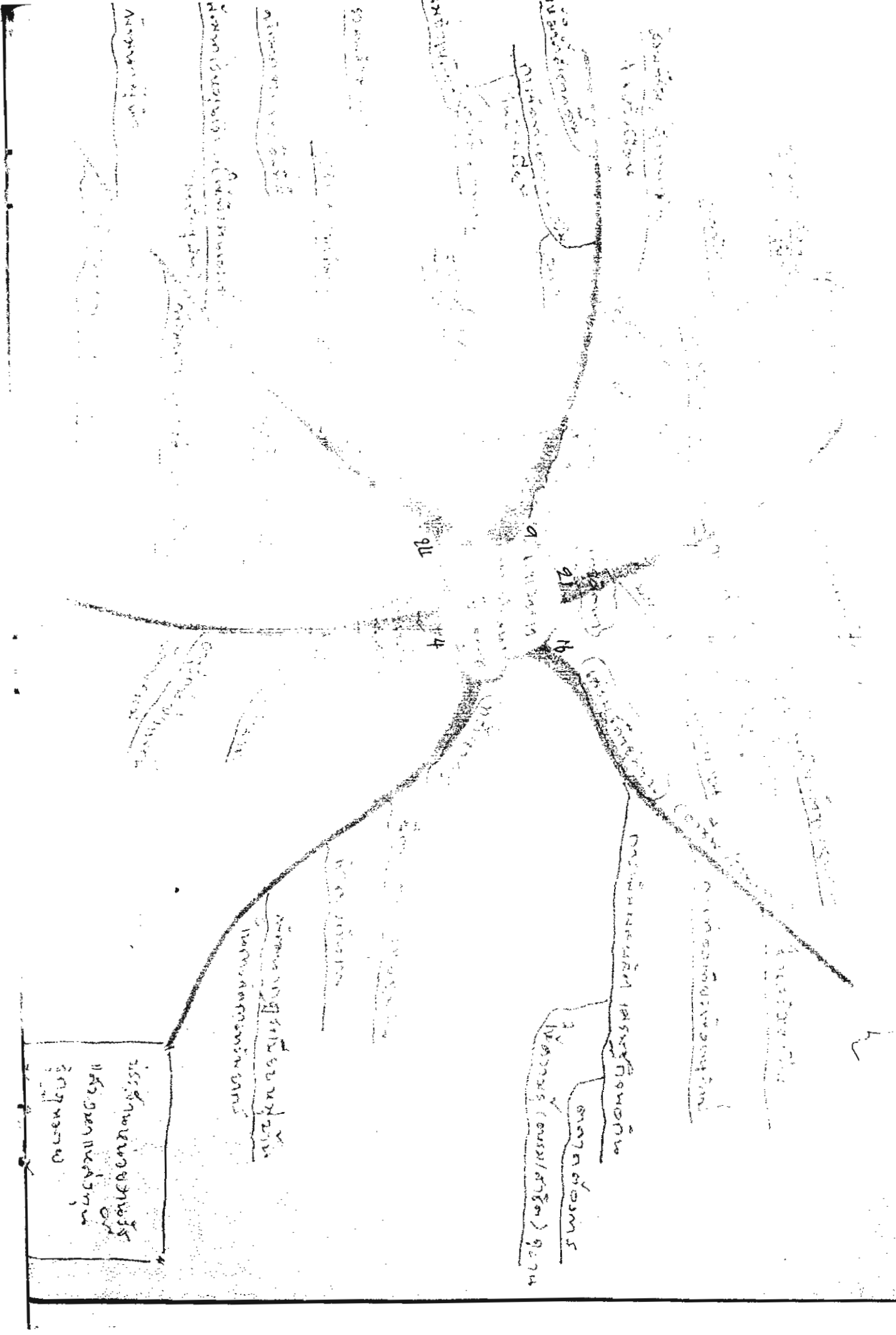

นำเสนอวัตถุประสงค์

แบบที่สามแบบฉบับ

